

PRESS RELEASE

United Nations Development Programme

Montenegro

Beograd, 10. oktobar 2007

Šesta ministarska konferencija "Životna sredina za Evropu" Izveštaj o politici životne sredine u Jugoistočnoj Evropi

Na prezentaciji organizovanoj zajednički sa Evropskom agencijom za životnu sredinu (EEA) i Organizacijom za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), na Šestoj ministarskoj konferenciji "Životna sredina za Evropu" u Beogradu, predstavljen je izvještaj **"Politika životne sredine u Jugoistočnoj Evropi"**. Pripremu ovog izvještaja je koordinirala Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, a predstavio ga je g-din **Garet Tankosić Keli, v.d. stalnog predstavnika UNDP i v.d. koordinatora sistema UN u Crnoj Gori**. Kao njegov gost, i u ime zemalja/teritorija uključenih u ovaj izvještaj, komentare je dao g-din **Predrag Nenezić, ministar turizma i zaštite životne sredine u Vladi Republike Crne Gore**.

Izveštaj «Politika životne sredine u Jugoistočnoj Evropi» pruža pregled napretka ostvarenog u razvoju i primjeni politika zaštite životne sredine i održivosti u Jugoistočnoj Evropi. Pošto izvještaj ove vrste za region nije bio pripreman za Konferenciju u Kijevu 2003. godine, sadašnjim izvještajem je obuhvaćen period od 2000. godine do danas.

Ovaj izvještaj se nadopunjuje sa izvještajima «Životna sredina Evrope: Četvrta procjena stanja», kojeg je pripremila EEA, i «Politike za bolju zaštitu životne sredine – Progres u Istočnoj Evropi, na Kavkazu i u Centralnoj Aziji (EECCA), kojeg je pripremio OECD, kao i sa jednim brojem drugih izvještaja koji se tiču Jugoistočne Evrope. Njegova svrha je da ministrima zaštite životne sredine i ostalim donosiocima odluka u Jugoistočnoj Evropi, Evropskoj uniji, zemljama donatorima, kao i međunarodnim organizacijama i ostalim zainteresovanima, pomogne u profilisanju odluka u oblastima njihovog angažovanja koje izvještaj pokriva.

U izvještaju je prikazan napredak postignut posljednjih godina što se tiče velikog broja pitanja u Albaniji, Bosni i Hercegovini, BJR Makedoniji, Crnoj Gori, Hrvatskoj, na Kosovu - teritoriji pod upravom UN u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti 1244, i u Srbiji.

U ovom dokumentu priznaje se da su se, nakon perioda sukoba i nestabilnosti u regionu, zemlje prvo usredsrijedile na postkonfliktnu rekonstrukciju i izgradnju institucionalne infrastrukture za demokratiju i tržišnu ekonomiju. Nakon toga, vlade su, uz podršku donatora, započele proces razvoja insitucija, politika i pravnih okvira. Trenutno su izgledi za pristupanje EU glavni politički pokretač promjena u regionu. U tom smislu, sektor zaštite životne sredine bio je jedan od vodećih u sveukupnom procesu reformi, kao i u smislu regionalne saradnje. Ostvaren je brz napredak u izradi i usvajanju legislative u oblasti zaštite životne sredine. Međutim, brza promjena pokazala se neodrživom, jer je stvorila jaz u implementaciji.

Izveštaj takođe ukazuje na to da su relativno visok kvalitet životne sredine i prirode u regionu, kao i visok kvalitet kulturnog i društvenog kapitala komparativna prednost i značajna vrijednost za njegov

razvoj. Ovim, zemlje Jugoistočne Evrope imaju mogućnost da prečicama napreduju ka održivom razvoju, primjenjujući mehanizme prilagođene njihovim prednostima i učeći iz iskustva razvijenijih zemalja.

Sada, kada su nivoi ekonomskog rasta visoki, iz izvještaja se čini da je presudno da zemlje u regionu, kako je kazao **g-din Garet Tankosić Keli**, "ne vežu više ekonomski oporavak i rast za intenzivno korišćenje prirodnih resursa i da grade konkurentnu prednost u Evropi ne primarno na bazi jeftine radne snage i eksploatacije resursa." Ove dvije stvari omogućiće regionu Jugoistočne Evrope da razvije sopstveni model održivog razvoja. U vezi s ovim, **ministar Predrag Nenezić** je ukazao da su "izazovi sa kojima se moramo suočiti primjena principa održivog razvoja na nacionalnim nivoima kao preduslov za prevazilaženje neodrživog rasta i razvoja, kao i postizanje rezultata koji donose najviše koristi cjelokupnom društvu."

"Ovakav pristup je veoma važan u regionu Jugoistočne Evrope, u kome su se značajne promjene desile tokom perioda rekonstrukcije i stabilizacije, nakon političke krize i nestabilnosti devedesetih," dodao je **ministar Nenezić**.

Izvještaj "Politika životne sredine u Jugoistočnoj Evropi" takođe ukazuje da su najveći izazovi na ovom putu održivosti sa jedne strane ostaci iz prošlosti u smislu ekoloških i industrijskih crnih tačaka, i energetske intenzivne, stare industrijske strukture. S druge strane, budući izazovi vezani su za jaz u implementaciji koji je stvoren zbog nedostatka finansijskih i ljudskih resursa za primjenu politika zaštite životne sredine koje će osigurati održivi razvoj regiona.

"Prelazak na tržišnu ekonomiju, proces privatizacije i snažan ekonomski rast, dodatno pospješeno jačanjem političke stabilnosti regiona, kreirao je izazove u obliku intenzivnog korišćenja prirodnih resursa, liberalizacije tržišta, intenzivne urbanizacije i sve većih pritisaka na životnu sredinu," smatra **ministar Nenezić**.

G-din Tankosić Keli je naglasio da će od suštinske važnosti biti "bavljenje industrijskim crnim tačkama, energetske intenzivnom, odnosno starom industrijskom strukturom, kao i jazom u finansijskim i ljudskim resursima u primjeni politika zaštite životne sredine, naročito imajući na umu niske troškove zaštite životne sredine u regionu - 0.2 – 0.6 % BDP-a i vrlo visokim procijenjenim troškovima usklađivanja sa EU u oblasti životne sredine koji, na primjer, za Hrvatsku iznose 6-12 milijardi".

Portfolio UNDP-a za zaštitu životne sredine u regionu Jugoistočne Evrope već iznosi 100 miliona dolara. Nalazi izvještaja samo su potvrdili posvećenost UNDP-a pružanju podrške boljoj integraciji ekoloških politika u razvojne agende zemalja u regionu. U ovom pogledu ključni korak je premošćavanje jaza u finansijskim i ljudskim resursima. UNDP će raditi sa vladama i međunarodnim organizacijama na efikasnoj izgradnji kapaciteta za primjenu održivih politika za zaštitu životne sredine, jer će to pomoći regionu jugoistočne Evrope da iskoristi mogućnost za kreiranje sopstvenog modela održivog razvoja.

* * *

Za sve dodatne informacije molimo Vas obratite se Nadici Dujović, predstavnici za odnose s javnošću Kancelarije UNDP u Crnoj Gori, tel: ++382 81 231 251; Fax: ++382 81 231 644; Mob.: ++382 69 319 709, e-mail: nadica.dujovic@undp.org Web: <http://www.undp.org.yu/montenegro>
UNDP u Crnoj Gori promovise održivi razvoj kroz ekonomski napredak za sve društvene slojeve, uz očuvanje i unapređenje životne sredine.